

23.11.2022

Ärende/9

§ 290

Gröna fullmäktigegruppens motion om att inrätta rådgivning för äldre vid seniorcentren

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade gruppmotionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto, Helsingin vanhusneuvosto, 18.5.2022

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Gröna fullmäktigegruppen föreslår i sin gruppmotion att staden ska inrätta rådgivning för äldre vid seniorcentren på ett tillgängligt och enkelt sätt.

Stadsstyrelsen konstaterar att syftet med helheten Helsingforsarnas hälsa och välfärd blir bättre i stadsstrategin 2021–2025 bland annat är att tjänster finns att tillgå på tillräckligt nära håll, att förbättra framförhållningen och att satsa på digitala social- och hälsovårdstjänster. Enligt social- och hälsovårdssektorns verksamhetsplan för 2022 ska äldre människors välbefinnande och hälsa förbättras genom att öka möjligheten att komma igång och motionera. Detta sker genom att börja använda motionsavtal i alla sjukhus-, rehabiliterings- och vårdtjänster. Enligt planen utvecklas också de elektroniska tjänsterna och man ökar antalet distansgrupper och distansbesök.

Stadsstyrelsen anser att det inte är ändamålsenligt att utreda behovet av separat rådgivning för äldre, eftersom sjukhus-, rehabiliterings- och

23.11.2022

Ärende/9

omsorgstjänsternas Seniorinfo och seniorcenter med sina nuvarande handlednings- och rådgivningstjänster kan erbjuda övergripande verksamhet för att förebygga försämring av hälsan och funktionsförmågan hos äldre. Dessutom kan tjänsterna utvecklas vidare. Den förebyggande rådgivningen och handledningen måste dock förstärkas.

Individuella tjänster med låg tröskel är viktiga. Utöver seniorinfos telefonservice och uppsökande tjänster samt informationstillfällen bör seniorcentren även erbjuda mångsidig rådgivning och kunna hänvisa sina kunder till de tjänster som de behöver. Särskilt anhöriga till minnessjuka eller mentalvårds- och missbrukartjänsternas klienter som inte omfattas av närståendevården behöver råd. För de äldre som behöver digirådgivning och juridisk rådgivning är dessa tjänster dessutom svåra att hitta. Kommunikationen om serviceutbudet och hur tjänsterna fungerar bör förtydligas både på nätet och i seniorcentren.

Social- och hälsovårdsnämnden och äldrerådet har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med nämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en gruppmotion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktigegruppens medlemmar och som har rubriken gruppmotion.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto, Helsingin vanhusneuvosto, 18.5.2022

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.11.2022 § 793

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Päätös

23.11.2022

Ärende/9

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

14.11.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Kappaleen 5 loppuun lisäys:

"Tätä ennaltaehkäisevää neuvontaa ja ohjausta on kuitenkin vahvistettava."

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

07.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.08.2022 § 171

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että selvitetään ikääntyneiden neuvoloiden perustamista seniorikeskusten yhteyteen toteuttaen ne käyttäjäryhmälle saavutettavalla ja helppokäyttöisellä tavalla. Aloitteessa todetaan, että Seniori-infon tarjoaman ikääntyneiden palveluohjauksen ja neuvonnan lisäksi tarvitaan laaja-alaisempaa terveysneuvontaa esimerkiksi liikunnan, terveellisen ruokavalion ja muun terveellisen elämäntavan tukemiseksi. Aloitteen mukaan ikääntyneiden neuvolat tarjoaisivat myös muistineuvontaa ja tukea sekä omaishoitajille että mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiville. Niiden toiminta voisi perustua terveydenhoitajan ja/tai sosiaalihoitajan kynnyksettömään vastaanottoon paikan päällä tai verkossa.

23.11.2022

Ärende/9

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että asian selvittämiseksi ja erillisille ikääntyneiden neuvoloille ei ole tarvetta, koska sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen Seniori-Infon ja seniorikeskusten nykyisillä ohjauksella ja neuvontapalveluilla sekä niitä kehittämällä on mahdollista toteuttaa ikääntyneiden laaja-alaisempi terveys- ja toimintakykyhaittoja ehkäisevä toiminta.

Sosiaali- ja terveysneuvontaa ja asiakasohjausta koskevat lait ja kaupungin strateginen ohjaus

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012, 12 §) velvoittaa kuntaa järjestämään ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Terveystieteiden lain (13326/2010) 13 §:n mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asukkaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. Terveysneuvonta on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Helsingin vuosien 2021–2025 kaupunkistrategian helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat -kokonaisuuden tavoitteina on muun muassa palveluiden saatavuus riittävän lähellä, ennakoivan otteen parantaminen sekä digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen vahvistaminen. Sosiaali- ja terveystoimen toimintasuunnitelmassa vuodelle 2022 on ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden parantamisen toimenpiteenä lisätä mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeellelähtöön ottamalla kaikissa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palveluissa käyttöön liikku-missopimus. Suunnitelman mukaan myös sähköisiä palveluja kehitetään ja etäryhmien sekä etäkäyntien määrää lisätään.

Sosiaali- ja terveystoimen neuvonta- ja asiakasohjauspalvelut

Sosiaali- ja terveystoimessa asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa on tarjolla sekä keskitettynä palveluna että lähipalveluna monessa toimintapisteessä. Ohjaus ja neuvonta sisältyvät kaikkiin palveluihin.

Ikääntyneiden keskitettyä asiakasohjausta ja yleisneuvontaa tarjoaa puhelimitse Seniori-info, joka ylläpitää myös Stadin seniori-info -nettisivustoa. Seniori-info tekee alustavan palvelutarpeen arvioinnin ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa oikean asiantuntijan luokse, esimerkiksi muistineuvolaan tai järjestöjen tarjoamien palvelujen piiriin. Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintasuunnitelman mukaisesti asiakaskontakteissa otetaan liikkuminen puheeksi. Seniori-info jalkautuu myös ikääntyneiden tilaisuuksiin ja asuinalueiden kauppakeskuksiin sekä kerran viikossa Kalasataman ja Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksiin ja kamaan ikääntyneille suunnattua informaatiota sosiaali- ja terveyspalveluista. Seniori-info kutsuu myös kaikki kyseisenä vuonna 75 tai 85

vuotta täyttävät Hyvinvointia arkeen -tilaisuuksiin, joissa kerrotaan muun muassa senioriliikunnan, suun terveydenhuollon sekä alueellisten palvelukeskusten toiminnasta.

Helsingissä on kymmenen seniorikeskusta eri puolilla kaupunkia. Niissä jokaisessa toimii palvelukeskus, joka tarjoaa ohjausta ja neuvontaa sekä järjestöjen kanssa tehtävänä yhteistyönä avointen ovien harastus- ja ryhmätoimintaa ikääntyneille. Palvelukeskukset ohjaavat asiakkaita esimerkiksi oman palvelukeskuksen tuettuihin tai avoimiin liikuntaryhmiin sekä kuntosalille. Tarjolla on myös etäkuntoutusta ja muita ryhmätoimintaa etäpalveluna. Palvelukeskuksissa toimii myös päihde- ja mielenterveyden vertaistukiryhmiä ja niissä järjestetään luentoja ja tietoiskuja muun muassa ravitsemuksesta, liikunnasta ja aivoterveystyöstä. Seniorikeskuksissa toimivat myös omaishoidon toimintakeskukset, joista omaishoitoperhe saa yksilöllistä ja ryhmätukea omaishoidon eri vaiheissa.

Terveystarkastuslain mukainen terveysneuvonta tukeutuu ensisijaisesti sähköisiin kanaviin ja itsepalveluun. Esimerkkeinä sähköinen Omaolo-sivusto ja omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus. Terveys- ja hyvinvointikeskusten lääkärikäynneillä on käytössä niin sanottu seniorin terveystarkastus, jossa puututaan iäkkäille tyypillisimpiin ongelmiin.

Lautakunta painottaa yksilöllisen matalan kynnyksen neuvontapalvelun merkitystä. On tärkeää, että Seniori-Infon puhelinvälitteinen palvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi myös seniorikeskuksissa on saatavissa monipuolista neuvontaa ja ohjausta palveluiden piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Myöskään digineuvonnan ja oikeudellisen neuvonnan tarpeissa olevat iäkkäät eivät helposti löydä näitä palveluita. Lautakunnan mielestä seniorikeskusten palvelukeskusten toimintaa näillä alueilla olisi vahvistettava ja palveluista viestitettävä laajalti sekä verkossa että seniorikeskuksissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystoimi toteuttaa ennakoivalla otteella kaupunkistrategiaa helsinkiläisten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Ikääntyneille on laajat neuvonta- ja ohjauspalvelut tarjolla niin keskitettynä palveluna Seniori-infossa kuin seniorikeskusten palvelukeskuksissa lähellä asukkaita."

Käsittely

30.08.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

23.11.2022

Ärende/9

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään ennen Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -otsikkoa seuraava uusi kappale:

"Lautakunta painottaa yksilöllisen matalan kynnyksen neuvontapalvelun merkitystä. On tärkeää, että Seniori-infon puhelinpalvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi myös seniorikeskuksissa on saatavissa monipuolista neuvontaa ja ohjausta palveluiden piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Myöskään digineuvonnan ja oikeudellinen neuvonnan tarpeessa olevat iäkkäät eivät helposti löydä näitä palveluita. Lautakunnan mielestä seniorikeskusten palvelukeskusten toimintaa näillä alueilla olisi vahvistettava ja palveluista viestitettävä laajalti sekä verkossa että seniorikeskuksissa."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

16.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Alexandra Allén, arviointipäällikkö, puhelin: 310 44774

alexandra.allen(a)hel.fi

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850

maarit.varis(a)hel.fi